

Административно-правно регулиране на *водната територия*

Административно териториално право

Същност на административното териториално право

Територията е вторият конститутивен елемент на държавата след народа, хората. Конституцията на Република България (КРБ) използва термина „територията на страната“ (чл. 84, т. 11), с който се „означава държавната територия на Република България, т. е. онази част от земното пространство, върху която се разпростира суверенитетът на българската държава“. В Тълкувателно решение № 6 от 1994 г. Конституционният съд (КС) на Република България определя наличието на различни части на държавната територия: „сухопътна, водна, въздушна, подземна, както и приравнени към държавната територия обекти. [...] Най-напред това е сухопътната част от държавната територия – материкова и островна. Що се отнася до водната част от нея, това са вътрешните национални (неморски) води и вътрешните морски води. Териториалното море е безспорно част от българската държавна територия, но за него съществува право на мирно преминаване на кораби на всички държави в съответствие с изискванията на националния закон и международното право. Въздушната част от територията на страната се състои от въздушното пространство над нейната сухопътна територия и над нейните вътрешни и териториални води. [...] Към държавната територия спада още подземната част от територията (недрата под сухопътната и под водната територия)“.

Тълкувателно решение № 6 от 12.7.1994 г. по к. д. № 6 от 1994 г. на Конституционния съд на Република България, обн., ДВ, бр. 59 от 22.7.1994 г.

Същност на административното териториално право

От това следва, че КРБ разглежда държавната територия в цитираните няколко измерения:

- - сухопътна част;
- - водна част;
- - подземна част;
- - въздушна част.

Същност на административното териториално право

Административното териториално право е съвкупност от административно-правни норми, които уреждат еднородни и социално-значими обществени отношения при използването и защитата на сухопътната, водната, подземната и въздушната част от територията на Република България, в качеството ѝ на природен ресурс и обект на собственост, с цел осигуряване на устойчивото развитие на държавата и оптималното съчетаване на интересите на гражданите и обществото.

Систематизация на административното териториално право

Системата на административното териториално право е научно обоснована последователност на подреждане на административно-правните институти и норми относно територията на страната в зависимост от тяхната значимост, роля и съдържание поради естеството на регулираните социални отношения. Тя е определена от Конституцията на Република България и административното законодателство.

Административно-правно регулиране на водната територия

Конституционноправното положение на *водната част от държавната територия* се съдържа в чл. 18, ал. 1 от КРБ: „ [...], крайбрежната плажна ивица, [...], както и водите, [...] определени със закон, са изключителна държавна собственост.“ Според КС „изключителната държавна собственост е онази собственост на обектите и ресурсите, визирани в чл. 18, ал. 1 от Конституцията, която е преценена от законодателя като такава с национална публичноправна значимост и всеобща полезност. Публичноправната значимост може да бъде определена по различни начини и критерии, например в зависимост от икономическата стойност и характеристика на ресурса, неговата уникалност и пр. Всички тези критерии е невъзможно да бъдат описани в конституционния текст. Ето защо той предвижда това да стане със съответни закони. Със закон следва да се определи режимът не само на **водите** и горите, но и на подземните богатства, **крайбрежната плажна ивица** и републиканските пътища, защото всички тези обекти (богатства, ресурси) са разположени на един ред – те са равностойни от правна гледна точка. Законът за всеки един от тях ще конкретизира критерия за публичноправната значимост и всеобща полезност, която да обуслови изключителната държавна собственост“. КС изразява тази своя позиция в диспозитива на същото решение: „Публичноправната значимост и всеобща полезност е универсално понятие и се отнася до всички обекти и ресурси, посочени чл. 18, ал. 1 от Конституцията. Критериите за определянето му са от компетентността на законодателя. Законите, с които тези критерии се определят, подлежат на общо основание на конституционен контрол съгласно чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията.“. Решение № 11 от 25.9.1997 г. по к. д. № 4 от 1997 г. на Конституционния съд на Република България, обн., ДВ, бр. 89 от 7.10.1997 г.

Административно-правно регулиране на водната територия

- Административно-правно регулиране на обществените отношения по повод използването и защитата на *водната територия*, свързани с:
 - а) водите;
 - б) водните обекти;
 - в) защитените територии.

Нормативна уредба на водната територия

- Закон за водите.
- Закон за сдруженията за напояване.
- Закон за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България.
- Закон за защитените територии.

Контролни и надзорни органи в областта на административноправното регулиране на водната територия

- Министърът на регионалното развитие и благоустройството и министърът на земеделието и храните контролират състоянието на водните обекти в рамките на своята компетентност.
- Министър на земеделието и храните или от упълномощено от него длъжностно лице.
- Изпълнителен директор на Изпълнителна агенция за проучване и поддържане на река Дунав контролира изпълнението на условията в разрешителните за ползване на воден обект за изземване на наносни отложения от река Дунав.
- Изпълнителен директор на Изпълнителна агенция "Морска администрация" или определени от него длъжностни лица.
- Председател на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор или оправомощените от него длъжностни лица.
- Областни управители.
- Кметове на общини.